

ՀԻՄՆ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՐՈՒ

րությունները անսահման են: Նրա փայլատ, տաֆ և թափանցիկ ֆակտուրան, լուսաբեր տարերքը ներծծում են սեպիաները և սանգինան, որոնցով աշխատում է նրա կարիչը, կենդանության պատրանք հաղորդելով նկարագծերին: Անբասիր և վարպետությամբ ստեղծված ուրվանկարը լեկասի զուգորդությամբ ավելի տպավորիչ է լինում:

Խաչատրյանի ստեղծագործական հավատամքը մնում է անփոփոխ: Առաջվա պես նրա ուղարկության կենտրոնում Մարդն է, և առաջվա պես նրան բնորոշ է ռացիոնալ դասական սկզբունքով գործելու, հստակ, պարզորոշ, տրամաբանական, բացարձակապես լիավարտ ստեղծագործություններ արարելու ձգտումը: Նրա կոմպոզիցիաներում ավելորդ, կեղծ տպավորիչ, ուրվանկարի դասական խստությունը և զսպվածությունը խախտող ոչ մի բան չկա: Այդպես ամեն ինչ կառուցվում է հստակորեն, կենսական հիմքի վրա և վաղորժորոշված շեշտադրությամբ, որը դրսևորվում է բնօրինակն ընտրելիս: Նկարիչը միշտ նկարում է բնօրինակից, բայց չի հանգեցնում տեսածի մեխանիկական վեր-

արտադրությանը: Թեև նա ամենայն մանրամասնությամբ է նրկարում առանձին դետալներ, սակայն նրա կոմպոզիցիաները ըստեղծագործական տառապանքի հետքն անգամ չեն կրում: Այնքան որ նրա գեղ ու փայլուն արտիստականությամբ են արարված դրանք:

Ցուցահանդես են ներկայացված «Հայաստան» երկաշարից մի շարք կոմպոզիցիաներ, դիմանկարներ, նատյուրմորտեր:

Որպես դիմանկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանը վաղ է հասել բարձր վարպետության: Այս ժամանակ արվեստագետը համոզությամբ ապացուցում է, որ հմտորեն է տիրապետում ռեալիստական վարպետության գաղտնիքներին: Միևնույն ժամանակ, նրա կերպարային մեկնաբանությունները նորովի են, համանշան ժամանակին:

Խաչատրյանի դիմանկարները արտաֆուստ հիշեցնում են վերածնության շրջանի ստեղծագործություններ: Արվեստագետը չի էլ թափցնում իր նվիրվածությունը ռեալիստիկ շրջանի արվեստին: Մեկնարկ վերցնելով դրանից, նա միասնական սյուիտ է ստեղծում

ժամանակակից մարդկանց, նրանց ներաշխարհի մասին: Ցուցահանդես ներկայացված գրեթե բոլոր դիմանկարներում հանաչում են մեր ժամանակակիցներին: Դրանք Հ. Իգիթյանի, Վ. Մարյանի, Է. Ույազանովի և այլոց դիմանկարներն են: Երբ դիտում ես Ռ. Խաչատրյանի ստեղծած դիմանկարները, ակամա հիշում ես Ա. Պ. Չխոյի ասածը. «Մարդու մեջ պետք է ամեն ինչ գեղեցիկ լինի...»:

Ուշագրավ է նրա կերտած դիմանկարների կոմպոզիցիոն կառուցվածքը: Սովորաբար որպես ֆոն է ծառայում մաքուր թուղթը կամ լեկասը: Նկարիչը հրաժարվում է ավելորդ մանրամասնությունների պատկերումից, դիտողի ուշադրությունը կենտրոնացնելով իր մոդելին, բացահայտելով այն ներսից, փոքորկալի հոգևոր աշխարհի հաշիվին: Նա մեծ նշանակություն է տալիս իր հերոսների հանդերձանքին: Հագուստը նա ի սրբապա դնում է բնավորության գծերի, տրամադրության բացահայտմանը: Իր մոդելները պատկերելով հին տարազներով, ծոպերից չալմաներով, նկարիչը դրանով իսկ նրանց շրջապատում է ռոմանտի-

կության լուսապսակով:

Նրա նկարները, իհարկե, գեղծ չեն որոշ չափի գեղամոլություններից, բայց յուրաքանչյուր կոմպոզիցիայի մեջ արտափն գեղեցկության ետևում հագեթանական բարդ վերլուծություն է բովանդակվում:

Քննույ լնարականությամբ և առանձնահատուկ ոգեշունչ գեղեցկությամբ են համակված Խաչատրյանի կանանց դիմանկարները: Դրա մեջ մարմնացում են գտել նկարչի վերաբերմունքը կնոջ նկատմամբ, նրա խոր ակնածանքը գեղեցկության հանդեպ: Ուզում եմ հատկապես կանգ առնել «Կիսադեմի» վրա: Այդ դիմանկարը զարմացնում է ձևերի իր դասական խստությամբ ու նրբագեղությամբ:

Բոլորովին այլ տրամադրություն է բովանդակում նկարչուհի Իննա Օլսկայայի դիմանկարը: Նրանում ամեն ինչ, թե՛ անհամար ծոփերով զարդարված լայն հագուստը, թե՛ կեցվածքը և թե՛ ձեռքերի դրվածքը ծառայում են ներքին տրամադրության, բնավորության բացահայտմանը: Բայց ամենից առաջ, իհարկե, դեմքը: Սեղմված շուրթեր, բարձրացված հոնքերի նուրբ թե-

լագծերով երիզված աչքերի հաստատական արտահայտություն՝ ամեն ինչ պատմում է ամբողջական և կամային խառնվածքի մասին: Ուշագրավ է նկարչի ինքնանկարների շարքը:

Խաչատրյանի ինչպես դիմանկարներում, այնպես էլ նատյուրմորտերում իշխում է գեղեցկության բանաստեղծական փիլիսոփայությունը: Գեղեցիկ է ոչ միայն մարդը, գեղեցիկ են նրան շրջապատող առարկաները, որոնք կոմպոզիցիաների մեջ հանդես են գալիս որպես մարդկանց պատկերավոր նմանակներ: Առարկաները՝ լինի դա ինքնաձեռ, թելաման, թե սափոր, դադարում են պարզապես առարկաներ լինելուց: Դրանք ապրում են իրենց ուրույն կյանքով, ստանալով մեծ նշանակություն: Իրենց կոմպոզիցիոն կառուցվածքով դասական են «Երեխաներ», «Նատյուրմորտ ինքնաձեռով» աշխատանքները, որոնք աչքի են ընկնում ներքին զսպվածությամբ և ծայր աստիճան հակիրճությամբ: Ռուդոլֆ Խաչատրյանի ամբողջ ստեղծագործությունը հիմնված է խորապես համոզված մարդկայնության վրա:

Մ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՆԿԱՐՆԵՐՈՒՄ.— Ցուցահանդեսի աշխատանքներից:

Լուսանկարներ՝

Լ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ

Rudolf Khachatryan (1937–2007)

Rudolf Khachatryan Digital Archive · rudolfart.com

A Hymn to Beauty and Goodness

This file was downloaded from:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0078?lang=en>

Works by Rudolf Khachatryan © Heirs of Rudolf Khachatryan. Other texts, photographs and design © their respective authors. When using this material, please credit the source and link to the page above.

Рудольф Хачатрян (1937–2007)

Цифровой архив Рудольфа Хачатряна · rudolfart.com

Гимн красоте и добру

Файл скачан со страницы:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0078?lang=ru>

Произведения Рудольфа Хачатряна © наследники Рудольфа Хачатряна. Остальные тексты, фотографии и оформление © их авторы. При использовании материала укажите источник и ссылку на эту страницу.